

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera, v právní věci žalobce a) Mgr. M. D., správce konkursní podstaty úpadce M. k. d., b) Mgr. M. D., proti žalovanému Finančnímu úřadu v Olomouci, Olomouc, Lazecká 22, v řízení o žalobě o 986 558 Kč, o kasační stížnosti žalobce a) proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 8. 2005, čj. 22 Ca 219/2005 - 14,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se ve vztahu k výrokům I. a III. usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 8. 2005, čj. 22 Ca 219/2005 – 14, zamítá.**
- II. Kasační stížnost se ve vztahu k výroku II. usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 8. 2005, čj. 22 Ca 219/2005 – 14, odmítá.**
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 28. 7. 2005 se žalobce a) domáhal vydání platebního rozkazu, kterým by soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci 986 558 Kč s 2% úrokem z prodlení od 28. 7. 2005 do zaplacení. Svůj návrh odůvodnil tím, že byl ustanoven správcem konkursní podstaty úpadce M. k. d., a v tomto postavení podal dne 27. 6. 2005 přiznání k dani z přidané hodnoty za květen 2005, v němž uplatnil podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DPH“) vrácení nadměrného odpočtu ve výši 986 558 Kč. Nadměrný odpočet je chápán jako vratitelný přeplatek, který se vrací bez žádosti ve lhůtě 30 dnů od vyměření nadměrného odpočtu, tj. od lhůty pro předložení daňového přiznání, a který nelze žalovaným, jako dlužníkem, vůči žalobci jednostranně započíst (§ 105 odst. 1 zákona o DPH). Lhůta pro vrácení přeplatku v posuzované věci uplynula dne 27. 7. 2005, žalovaný

ničeho neuhradil, a je tedy v prodlení. Žalobce a) odkázal rovněž na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 532/2001 a rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 544/02. Žalobce b) se domáhal vydání předběžného opatření, kterým by soud uložil žalovanému povinnost „zdržet se daňového řízení vůči navrhovateli, které se týká DPH za přijatou odměnu správce konkursní podstaty úpadce ...“.

Krajský soud v Ostravě žalobu žalobce a) odmítl výrokem I. usnesení ze dne 25. 8. 2005, čj. 22 Ca 219/2005 - 14, které odůvodnil nedostatkem pravomoci [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Žalobce a) se domáhá poskytnutí ochrany veřejným subjektivním právům v daňovém řízení a postup soudu se řídí soudním řádem správním (§ 1 a § 2 s. ř. s.). Pravomoc soudů ve správním soudnictví vyplývá z § 4 s. ř. s. Žalobce a) se po žalovaném domáhá vrácení nadměrného odpočtu, který je zvláštním druhem daňového přeplatku [§ 64 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“, „d. ř.“)], a ve věci je podle zákona o DPH a daňového řádu dána pravomoc příslušného správce daně. Odlišnost úpravy vrácení nadměrného odpočtu a jiných daňových přeplatků spočívá v tom, že nadměrný odpočet se vrací bez žádosti a ve stanovené lhůtě – což nemění ničeho na tom, že ve věci vrácení vyměřeného nadměrného odpočtu rozhoduje v daňovém řízení správce daně, nikoliv soud. Žalobce a) by mohl u soudu podat žalobu proti rozhodnutí daňového orgánu, kterým bude rozhodnuto ve věci vyměřeného nadměrného odpočtu (§ 65 a násl. s. ř. s.), nebo se domáhat ochrany před nečinností správního orgánu, resp. uložení povinnosti správnímu orgánu vydat rozhodnutí (§ 79 a násl. s. ř. s.), nikoliv však domáhat se přímo vrácení vyměřeného nadměrného odpočtu. Návrh na vydání předběžného opatření žalobce b) krajský soud odmítl výrokem II. téhož usnesení.

Žalobce a) (stěžovatel) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností, opírající se o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, a § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Stěžovatel zastává stanovisko, že povinnost správce daně uhradit nadměrný odpočet nastává ze zákona, bez vydání rozhodnutí ve věci samé (§ 32 daňového řádu). Stěžovatel také zdůraznil, že zdanitelné plnění poskytovaných služeb nastalo po 7. 5. 1998 a trvá dosud, proto je nutné přihlídnout k přechodnému ustanovení zákona o DPH. Žalovaný, který nadměrný odpočet nezapočetl (přičemž jej ze zákona započítat ani nemůže), ale ani neuhradil, zůstává po splatnosti dlužníkem.

Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti, neboť stěžovatel nenapadá konkrétní rozhodnutí finančního úřadu, nedomáhá se v rámci žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu vydání určitého rozhodnutí, ale požaduje provedení faktického úkonu, což platná právní úprava nepřipouští.

Kasační stížnost není důvodná.

O důvodech kasační stížnosti Nejvyšší správní soud uvážil, vázán rozsahem i důvody kasační stížnosti, podle § 109 odst. 2, 3 s. ř. s., takto:

Především je nutné uvést, že kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. obsahuje i nesprávné právní posouzení právní otázky soudem při odmítnutí návrhu a z podstaty věci vylučuje souběžné uplatnění kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Tato skutečnost nemá ovšem vliv na posouzení této věci, v rámci kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Krajský soud správně uvedl, že pravomoc správních soudů je dána soudním řádem správním, v souladu s nímž stěžovatel může podle § 65 a násl. s. ř. s. napadnout pro něj nepříznivé správní rozhodnutí (tedy např. rozhodnutí o převedení přeplatku na jedné dani na úhradu nedoplatků na jiné dani), případně se domáhat ochrany proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 a násl. s. ř. s., nikoliv však domáhat se na žalovaném vrácení vyměřeného nadměrného odpočtu. Nejvyšší správní soud dále dodává, že ustanovení § 105 zákona o DPH předpokládá vrácení přeplatku bez žádosti plátce – se stěžovatelem lze tedy souhlasit v závěru, že tato povinnost nastává za splnění stanovených podmínek ze zákona. Stěžovateli však již nelze přisvědčit v tom, že by se tvrzeného nároku mohl domáhat jím zvoleným způsobem. Ustanovení § 32 odst. 1 daňového řádu stanoví, že v daňovém řízení lze přiznávat práva a ukládat povinnosti jen rozhodnutím. Stejně tak musí být proto rozhodnuto o tvrzeném nároku žalobce, ať se již povinnost rozhodnout odvíjí od žádosti stěžovatele, nebo nastává automaticky po splnění zákonem stanovených podmínek. Tvrdí-li stěžovatel, že mu vznikl nadměrný odpočet, o kterém v rozporu s § 105 zákona o DPH, za použití § 32 odst. 1 a § 64 daňového řádu nebylo rozhodnuto, může se domáhat svých práv zejména žalobou podle § 79 a násl. s. ř. s., nikoliv však návrhem na vydání platební rozkazu - ten je ostatně institutem, jenž soudní řád správní vůbec nezná.

Co do kasační stížnosti ve vztahu k výroku II. usnesení krajského soudu, tento výrok nerozhodoval o návrhu žalobce a), a odůvodnění kasační stížnosti proti tomuto výroku zjevně nesměruje. Kasační stížnost podaná tímto žalobcem ve vztahu k výroku II. usnesení krajského soudu je proto podaná osobou zjevně neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.].

Nejvyšší správní soud neshledal z výše uvedených důvodů napadené rozhodnutí krajského soudu nezákonným [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.], a kasační stížnost proto jako nedůvodnou podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Pouze na okraj Nejvyšší správní soud poznamenává, že stěžovatel nesprávně označil žalovanou stranu jako Českou republiku – Finanční úřad v Olomouci, neboť žalovaným je zpravidla správní orgán, který vydal napadené rozhodnutí (§ 69 s. ř. s.), případně správní orgán, který má podle žalobního tvrzení povinnost vydat rozhodnutí (§ 79 odst. 2 s. ř. s.).

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nenáleží mu proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 *a contrario* ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.), soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť z obsahu spisu

nevyplývá, že by mu náklady řízení o kasační stížnosti nad rámec běžné úřední činnosti vznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2006

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu